

Evaluatie winkeltijden

Resultaten onderzoek 2017

In opdracht van de gemeente Houten

Projectnummer 20736 / 20737

December 2017

Laurette Haas

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Achtergrond	3
Conclusies en Overwegingen	4
1. Evaluatie inwoners.....	5
1.1 Beleving huidige openingstijden.....	5
1.2 Gebruik openingstijden.....	7
1.3 Houding t.a.v. openingstijden	9
1.4 Advies aan de gemeente.....	11
2. Evaluatie ondernemers.....	13
2.1 Beleving huidige openingstijden.....	13
2.2 Gebruik openingstijden.....	14
2.3 Advies aan de gemeente.....	17
Bijlage 1 – Respondentenprofiel burgerpanel	18
Bijlage 2 – Respondentenprofiel ondernemers	19
Bijlage 3 – Processtatistieken	20
Bijlage 4 – Vragenlijst burgerpanel	21
Bijlage 5 – Vragenlijst ondernemers	23

Achtergrond

Aanleiding onderzoek

In de gemeente Houten geldt sinds 1 maart 2015 een algehele vrijstelling voor de winkeltijden. Dat houdt in dat de winkels in de gemeente Houten in het algemeen geopend mogen zijn op zowel werkdagen (gehele dag) als zondagen en feestdagen.

Het is niet nodig om ontheffing aan te vragen voor een winkelopenstelling tijdens deze vrijgestelde dagen/tijden. De precieze regels zijn te vinden in de [Verordening Winkeltijden Gemeente Houten](#).

De nieuwe winkeltijden gelden nu ruim tweeënhalf jaar. De gemeente wil graag weten hoe inwoners en winkeliers de huidige openingstijden ervaren. Zij heeft daarom beide groepen uitgenodigd om hun mening te delen, middels twee aparte onderzoeken.

Onderzoek burgerpanel

Voor het onderzoek onder inwoners zijn alle 1.331 leden van het Burgerpanel uitgenodigd om deel te nemen aan een online enquête. In de periode van 10 tot en met 27 november hebben in totaal 715 inwoners deelgenomen aan het onderzoek. Dit betekent een respons van 54%.

De resultaten zijn gewogen naar leeftijd, wijk en geslacht, zodat deze representatief zijn voor de gehele Houtense bevolking. De resultaten worden gerapporteerd op totaalniveau. Daarnaast is gekeken naar verschillen tussen groepen bewoners op basis van de volgende achtergrondgegevens: leeftijd en geslacht. In de bijlage is een respondentenprofiel opgenomen.

Onderzoek Ondernemers

Ondernemers zijn via de winkeliersverenigingen uitgenodigd om een online vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 62 ondernemers de vragenlijst ingevuld in de periode van 15 t/m 29 november 2017. In totaal zijn 132 winkels benaderd om deel te nemen aan het onderzoek. Dit betekent een respons van 47%. In de bijlage is een verdeling van de respons naar winkelgebieden opgenomen.

Conclusies en Overwegingen

In de gemeente Houten geldt sinds 1 maart 2015 een algehele vrijstelling voor de winkeltijden. Zowel onder inwoners als ondernemers zijn er voor- en tegenstanders van de nieuwe regeling, maar beide groepen staan er overwegend positief tegenover.

Inwoners vinden het makkelijk dat er meer mogelijkheden zijn om te winkelen buiten werktijden. Ondernemers zijn blij met de flexibiliteit, waarmee zij hun klanten beter kunnen bedienen en beter kunnen concurreren.

Tegenstanders vinden echter dat- met name de koopzondag - ten koste gaat van de rust en vinden dat zowel inwoners als ondernemers moeten kunnen genieten van één dag rust in de week. Vooral voor de kleine ondernemer ziet men de zondagsopenstelling als een zware belasting en inwoners vrezen dat de kleinere winkels, die het winkelgebied juist aantrekkelijk maken, dit niet kunnen volhouden.

Een groot deel van zowel de inwoners als ondernemers vindt dat winkeliers zelf moeten kunnen bepalen wanneer zij open zijn. Hierbij is het belangrijk dat ondernemers een vrije keuze hebben en niet worden gedwongen, door bijvoorbeeld een verhuurder.

Driekwart van de inwoners maakt zelf wel eens gebruik van de mogelijkheid om inkopen te doen op zondag. Zij bezoeken dan vooral vaak de supermarkt, voor wat losse of vergeten artikelen of de dagelijkse boodschappen. Met name voor de supermarkten geldt dan ook dat veel inwoners het prettig vinden dat deze op zondag open zijn. Voor andere winkels geldt dit duidelijk minder en zijn de meningen meer verdeeld. Er zijn even veel voor- als tegenstanders van meer open winkels op zondag.

Ongeveer de helft van de ondernemers maakt gebruik van de mogelijkheid om de winkel vaker, langer of op andere tijden open te doen. Zij openen hun winkel vooral vaker op zon- en feestdagen. Ondernemers die geen gebruik maken van de nieuwe regeling, verwachten onvoldoende winst en omzet te halen met de extra opening, mede doordat zij extra personeel moeten inzetten. Doordat niet alle ondernemers gebruik maken van de regeling, leidt dit tot onduidelijkheid over de openingstijden en de deels gesloten winkels bevorderen de sfeer in het winkelgebied niet.

Overwegingen

- Er is geen dringende aanleiding om de huidige regeling aan te passen.
- Het meest discutabele punt uit de huidige regeling is de zondagsopenstelling voor niet-supermarkten. Overweeg om deze terug te brengen tot een beperkt aantal koopzondagen per jaar, bijvoorbeeld maandelijks. Dit is wellicht rendabeler voor ondernemers en aantrekkelijker voor bezoekers, omdat op die dagen meer winkels open zijn en er meer sfeer is.
- Laat winkeliers verder zo veel mogelijk zelf de keuze maken op welke tijden zij hun winkel langer of extra willen openen.
- Zie er op toe dat deze keuze ook echt vrij is en niet wordt afgedwongen door bijvoorbeeld verhuurders.
- Stimuleer waar mogelijk wel meer afstemming tussen winkels wat betreft openingstijden, zodat hierin meer uniformiteit en duidelijkheid komt en het winkelen tijdens de extra openingsuren aantrekkelijker wordt voor bezoekers.
- Communiceer duidelijker welke winkels wanneer open zijn. Winkeliers of winkelcentra kunnen dit zelf communiceren. Maar mogelijk kan ook een website of app hierbij helpen.

1. Evaluatie inwoners

1.1 Beleving huidige openingstijden

Als eerste is inwoners gevraagd open te reflecteren op hun ervaringen en mening over de verruiming van de winkeltijden die in Houten per 1 maart 2015 gelden. De beleving van de verruimde openingstijden blijkt dan te verschillen tussen inwoners. Een meerderheid van de inwoners staat (overwegend) positief tegenover de nieuwe regels. Zij omschrijven de nieuwe openingstijden veelal met termen als prima, prettig of goed. Het maakt het voor hen een stuk makkelijker om boodschappen te doen of te winkelen op tijdstippen die hen goed uitkomen. Verschillende inwoners geven aan dat de ruimere openingstijden niet noodzakelijk zijn, maar wel erg prettig.

- 'Fantastisch! Eindelijk is Houten ook in de 21e eeuw aanbeland.'
- 'Prima. Het geeft mij meer mogelijkheden om de boodschappen te doen, m.n. buiten werktijd en in het weekend.'
- 'Erg prettig. Nu de mogelijkheid om te winkelen, was daarvoor nogal een uitdaging.'
- 'Ik vind het niet noodzakelijk, wel makkelijk!'
- 'Heeft soms praktisch voordeel, maar hoeft niet echt.'

Veel inwoners plaatsen echter ook kanttekeningen bij de ruime openingstijden. De bedenkingen zijn van verschillende aard. Voor een deel van de inwoners worden de nieuwe openingstijden nog niet voldoende toegepast.

- 'Uitstekend, ik zou willen dat er nog meer winkels open gingen op zondag.'
- 'Het is beter dan het voorheen was, maar nog redelijk beperkt. Op dit moment komt het erop neer dat alleen de supermarkten elke zondag open zijn, dit zou ik graag uitgebreid zien naar andere winkels.'

De ruimere openingstijden gelden zowel voor supermarkten als voor andere winkels. Verschillende inwoners geven aan dat zij blij zijn met de ruimere opening van de supermarkten, maar dat het voor andere winkels wat hen betreft niet nodig is.

- 'Ik vind het prettig dat er ruime openingstijden zijn voor de supermarkten, vooral handig wanneer je iets vergeten bent. Voor kledingzaken e.d. vind ik het een stuk minder relevant.'
- 'Prima, alhoewel openstelling van alle winkels van mij niet had gehoeven. Alleen supermarkten is prima, de rest van winkels is op de zondagen toch dicht, alleen in december open.'
- 'Voor de supermarkt: prettig die bereikbaarheid. Overige winkels: geen behoefte aan langere openingstijden.'

Doordat niet alle winkels gebruik maken van de ruimere openingstijden, of niet op dezelfde momenten, leidt dit tot onduidelijkheid wanneer welke winkel open is. Daarnaast merken veel inwoners op dat het niet gezellig is om te winkelen, wanneer de helft van de winkels gesloten is.

- 'Goed, alleen jammer dat het per winkel verschilt, je kunt er niet vanuit gaan dat de desbetreffende winkel langer open is.'
- 'Handig en onduidelijk. Handig dat je dan 7 dagen in de week terecht kan. Onduidelijk omdat toch veel winkels gesloten blijken te zijn.'
- 'Jammer dat veel winkeliers ervoor kiezen om dicht te blijven op zondag - hierdoor hangt er nog steeds een "uitgestorven" sfeer in het Rond op zondag.'
- 'Prima; tegelijkertijd is het wel belangrijk dat de winkels één lijn trekken. Een winkelcentrum waar de helft open is en de andere niet, is niet zo aantrekkelijk.'

Winkels mogen nu op verschillende dagen en tijdstippen langer open zijn. Deze extra mogelijkheden zijn niet voor alle inwoners even relevant en volgens een deel van de inwoners zijn de mogelijkheden nu té ruim. Vooral feestdagen worden vaak als overbodig ervaren, maar ook de koopzondagen (vooral voor non-food winkels) vindt niet iedereen even zinvol.

- 'Prima, maar van mij hoeven de winkels niet open te zijn op zondagen en feestdagen.'
- 'Op feestdagen mogen alle winkels van mij gesloten zijn, het zijn immers feestdagen ook voor winkeliers en hun personeel. Ik winkel in ieder geval niet op feestdagen.'
- 'Overdreven ruime openingstijden.'
- 'Totaal niet nodig, 6 dagen is genoeg.'

Een ander belangrijk bezwaar dat veel wordt genoemd is de belasting die de openingstijden vormen voor de winkeliers. Veel inwoners menen dat dit veel vraagt van winkeliers, met name voor kleinere, zelfstandige ondernemingen zonder veel personeel. Inwoners vinden het belangrijk dat winkeliers een vrije keuze hebben om al dan niet open te gaan en hier niet toe gedwongen mogen worden, door bijvoorbeeld een verhuurder.

- 'Niet noodzakelijk. Eenmanszaken die juist het verschil maken in gezelligheid en variatie in een stad zullen moeite hebben zich staande te houden.'
- 'Ik vind dit persoonlijk wel prettig, maar dit mag geen vrijbrief voor verhuurders e.d. zijn om verplichte openingstijden te eisen.'
- 'Ongewenst dat winkeliers worden gedwongen door het winkelcentrum het Rond om op zondag open te zijn.'
- 'Te ruim voor de gemiddelde kleine zelfstandige.'

Hoewel de meeste inwoners, ondanks eventuele bedenkingen, overwegend positief tegenover de nieuwe openingstijden staan, ziet een ander (substantieel) deel het voornamelijk als een negatieve ontwikkeling. Vooral de opening op zondag krijgt hierbij veel kritiek. Dit is meestal niet vanuit een geloofsovertuiging, maar vooral vanuit de behoefte om één dag per week van de rust te kunnen genieten.

- 'Negatief! Ik wil graag dat alle winkels op alle zon- en feestdagen gesloten zijn om nog een beetje rust en stilte in Houten te ervaren!'
- 'Ik zou liever de zondag echt rustdag houden, dat is goed voor mens en economie. Ik winkel niet op zondag.'
- 'Niet nodig, er was voldoende tijd waarin je kon winkelen.'
- 'Vervelend, nooit meer rust met elke zondag koopzondag.'

Tenslotte is er een groep inwoners die nog niet veel van de wijzigingen heeft gemerkt of voor wie het geen verschil maakt.

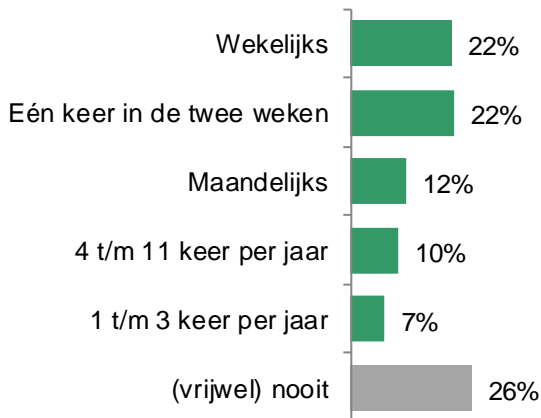
- 'Ik heb er geen last van, soms is het handig, maar veelal overbodig.'
- 'Ik ervaar geen verandering. Ik zie wel dat de winkels vaker/altijd op zondag open zijn, maar maak hier geen gebruik van.'
- 'Niet heel veel van gemerkt, het Rond is op zondag nog steeds uitgestorven.'
- 'Weinig van gemerkt.'

1.2 Gebruik openingstijden

Driekwart van de Houtenaren heeft in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op zondag inkopen te doen in Houten. Veel inwoners maken regelmatig gebruik van deze optie: iets meer dan de helft (56%) deed maandelijks of vaker inkopen op zondag. Eén op de zes inwoners maakt slechts incidenteel gebruik van de zondagsopenstelling (minder dan één keer per maand).

Frequentie inkopen op zondag in het afgelopen jaar

Basis = allen (n=715)

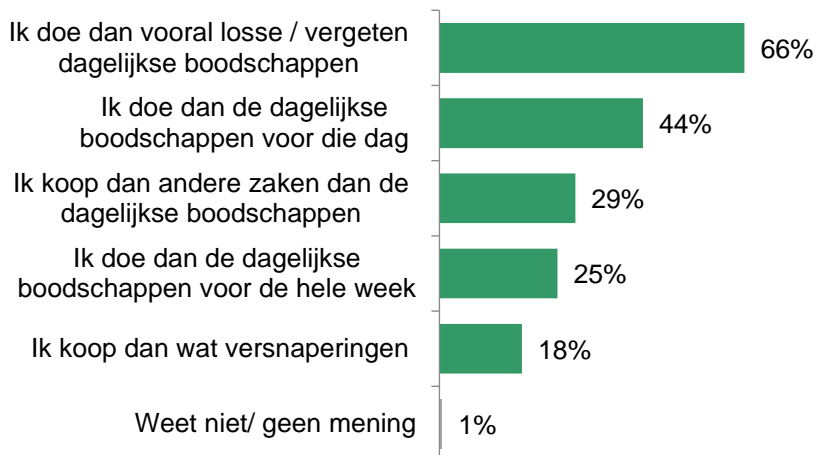
Oudere inwoners maken minder gebruik van de zondagsopeningstelling dan jongere inwoners. Van de inwoners jonger dan 54 jaar doet de helft minimaal om de week inkopen op zondag. Onder de 55-plussers is dit nog maar één op de drie. Inwoners van het buitengebied winkelen ook minder vaak op zondag. De helft van hen doet dit bijna nooit.

Inwoners kopen op zondag vooral dagelijkse boodschappen in de supermarkt. Vaak gaat het hierbij om losse / vergeten boodschappen, maar een deel van de inwoners maakt ook van de mogelijkheid gebruik om alle boodschappen voor die dag of zelfs voor die week te doen. Inkopen buiten de supermarkt zijn (nog) minder gebruikelijk. Drie van de tien Houtenaren die wel eens inkopen doen op zondag kopen dan meestal andere boodschappen dan de dagelijkse boodschappen.

Wat koopt u meestal op zondag?

Basis = doet wel eens inkopen op zondag (n=528)

meerdere antwoorden mogelijk

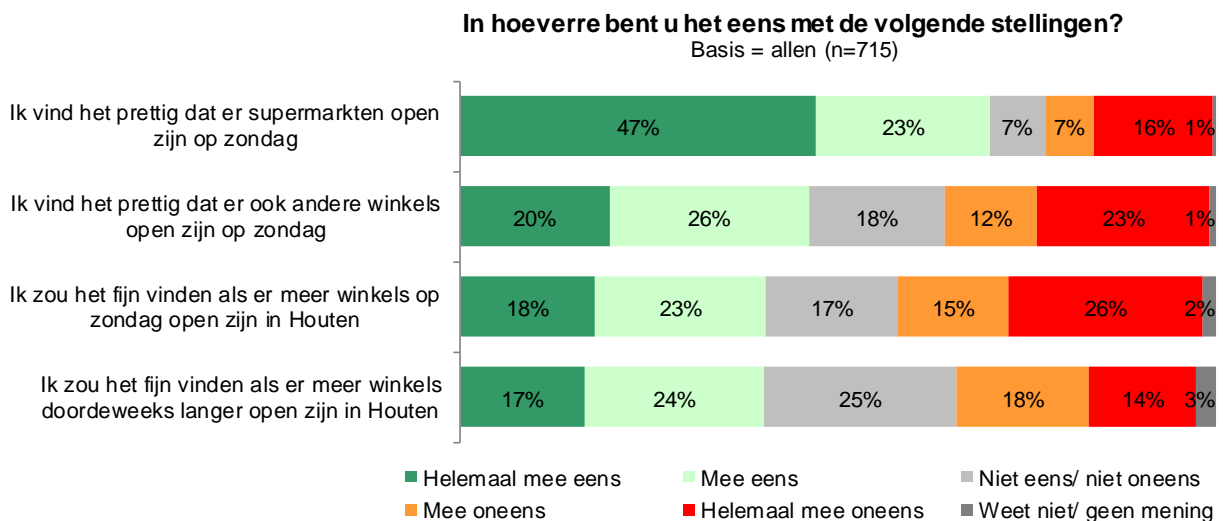

Inwoners die regelmatig (meerdere keren per maand) op zondag inkopen doen, gaan dan vaak naar de supermarkt voor de dagelijkse of wekelijkse boodschappen (57% respectievelijk 31%). Kennelijk hebben zij er een gewoonte van gemaakt om op zondag hun reguliere boodschappen te doen. Inwoners die minder vaak dan één keer per maand inkopen doen gaan vaker dan gemiddeld naar de supermarkt voor losse / vergeten boodschappen (80%). Zij lijken vooral van de mogelijkheid gebruik te maken als de nood aan de man is, maar dit is geen vast onderdeel van hun winkelroutine.

Inwoners onder de 54 jaar doen op zondag relatief vaak de dagelijkse boodschappen voor de hele week (32% versus 11% voor 55-plussers). Inwoners jonger dan 44 kopen op zondag daarnaast relatief vaak versnaperingen, zoals chips, snoep of alcohol (30% versus 9% van de 45-plussers).

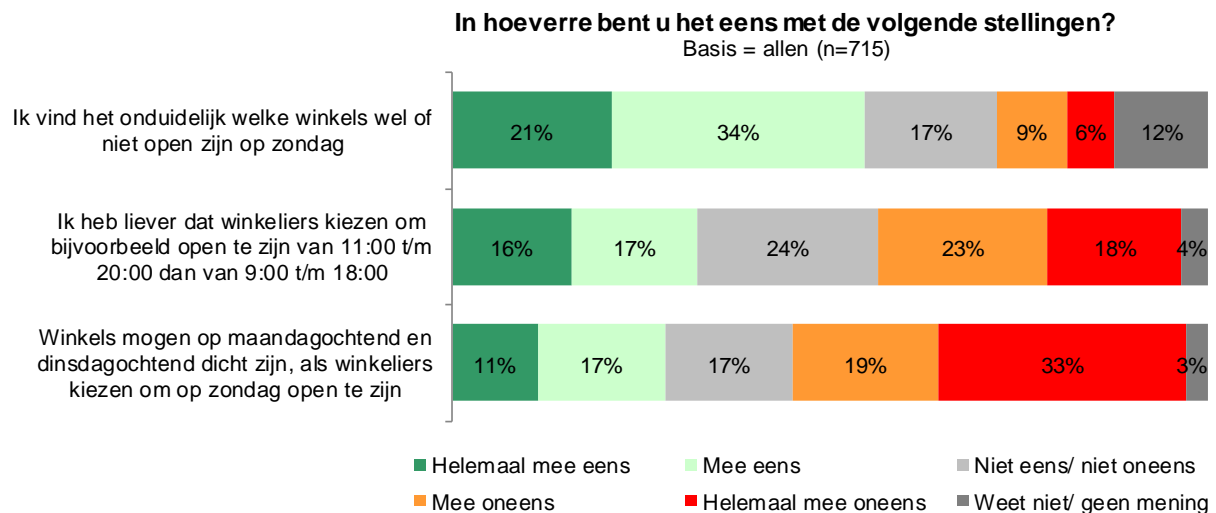
1.3 Houding t.a.v. openingstijden

Uit de huidige beleving van de openingstijden (paragraaf 1.1) bleek al dat veel inwoners positief tegenover de ruimere openingstijden staan, vooral voor supermarkten. Zeven van de tien inwoners onderschrijven dan ook dat zij het prettig vinden dat er supermarkten open zijn op zondag. Over andere winkels dan supermarkten zijn de meningen veel meer verdeeld. Bijna de helft van de inwoners vindt het fijn dat er ook andere winkels open zijn op zondag, maar ruim een derde is het hier niet mee eens. Het aantal voorstanders van meer opengestelde winkels op zondag is dan ook even groot als het aandeel tegenstanders hier van. Het aantal voorstanders van meer winkels die langer open zijn door de week is even groot als het aantal voorstanders van meer winkels open op zondag. Dit zijn ook veelal dezelfde personen: zij lijken het in het algemeen prettig te vinden om flexibel te zijn in hun winkeltijden en daarbij geen vast patroon te hebben. Het idee van meer winkels die langer open zijn door de week kent iets minder tegenstand dan meer winkels open op zondag. Dit sluit ook aan bij de wens van verschillende inwoners om nog één rustdag in de week te behouden. Ook vindt men mogelijk langere winkeltijden door de week minder belastend voor ondernemers dan open gaan op zondag.

Winkeliers maken niet allemaal, of op de zelfde tijden, gebruik van de verruimde openingstijden. Een meerderheid van de inwoners vindt het hierdoor onduidelijk welke winkels wel of niet open zijn op zondag. Inwoners die dit onduidelijk vinden hebben vaak behoefte aan meer open winkels op zondag.

Hoewel veel inwoners het fijn zouden vinden als meer winkels op zondag open zijn, vindt slechts een klein deel het een goed idee als winkeliers de winkel op zondag open zouden doen in plaats van maandag- en dinsdagochtend. Kennelijk hechten veel inwoners aan de huidige openingstijden door de week. Dit geldt ook wanneer wordt gevraagd naar de openingstijden op een doordeweekse dag: het idee om winkels te openen van 11:00-20:00 in plaats van 9:00-18:00 kent meer tegenstanders dan voorstanders. Blijkbaar worden ook in dit geval de huidige openingstijden hoger gewaardeerd dan de voorgestelde nieuwe. Mogelijk vinden veel inwoners ook dat dit erg belastend zou zijn voor de winkeliers.

Mannen zijn er vaker dan vrouwen voorstander van als winkels open zijn op zondag in plaats van maandag- en dinsdagochtend, of wanneer de openingstijden zouden verschuiven, bijvoorbeeld van 9:00-18:00 naar 11:00-20:00. Wellicht hebben zij vaker een fulltime baan, waardoor zij nu minder vaak in de gelegenheid zijn om te winkelen tijdens de meer 'klassieke' openingstijden.

Voor vrijwel alle stellingen geldt dat oudere inwoners (55+) het er minder mee eens zijn dan jongere inwoners. Oudere inwoners maken op dit moment al minder gebruik van de extra ruime openingstijden en hebben er kennelijk ook minder behoefte aan om dit in stand te houden of uit te breiden. Met name gepensioneerden hebben dan ook meer mogelijkheden om op de meer 'klassieke' winkeltijden hun boodschappen te doen.

1.4 Advies aan de gemeente

Inwoners hadden tot slot de mogelijkheid om de gemeente advies te geven wat betreft de openingstijden van de winkel. Zeven van de tien inwoners hebben hier tips gegeven.

Veel inwoners vinden de huidige regels prima en willen winkeliers graag zelf de vrijheid geven om te beslissen of het voor hen al dan niet rendabel is om open te zijn. Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is dat winkeliers niet gedwongen mogen worden om open te zijn. Voor de duidelijkheid én voor de aantrekkelijkheid van het winkelen zou het fijn zijn als winkeliers de openingstijden wel zo veel mogelijk op elkaar afstemmen en de winkels geconcentreerder open zijn. Winkeliers zouden het publiek daarbij beter over hun openingstijden mogen informeren.

- 'De winkeliers kunnen dat het beste zelf beslissen. Voor sommigen is het misschien niet rendabel.'
- 'Ga vooral niet winkeliers dwingen mee te doen.'
- 'Geen dwang, maar vrijheid voor ondernemers.'
- 'Vrijheid, blijheid, laat het de winkeliers zelf beslissen. Als ze met zijn allen hetzelfde doen is het wel duidelijker.'
- 'Voor de consument is het makkelijk als de winkeliers dezelfde openingstijden hanteren, dan sta je niet voor een dichte deur.'
- 'Concentraties van meerdere winkels tegelijk openstellen is praktisch en stimulerend.'
- 'Zorg dat het duidelijk is wanneer de winkels open zijn.'
- 'Meer duidelijkheid en communicatie over de openstelling en welke winkels wel/niet meedoen.'

Er is echter ook een grote groep inwoners waarvan de wensen en behoeften zeer verschillend zijn. Aan het ene uiterste staat een groep inwoners die pertinent tegen de ruimere openingstijden is, vooral op zondag. Aan het andere uiterste staat een groep inwoners die de huidige situatie als minimaal ervaart en graag nog meer uitbreiding ziet, waarbij sommigen aangeven dat de openingstijden meer gestimuleerd of zelfs verplicht gesteld mogen worden.

- 'Alle winkels op zondag sluiten! Zondag... rustdag!'
- 'Stop met de zondagsopenstelling van winkels, het tast het karakter van de zondag aan en gaat ten koste van kleine ondernemers.'
- 'Stop met die waanzin van 24/7. Gun de winkelier zijn rust en sluit de winkels op zondag.'

- 'Stimuleer winkels om doordeweeks na 18:00 open te zijn. Dit geeft mensen met een kantoorbaan meer mogelijkheden.'
- 'Verplichte openstelling op werkdagen vanaf 07.00 uur.'
- 'In gang gezette verruiming voortzetten c.q. verruimen!'
- 'Graag ruimere openingstijden. Dat veel winkels bijvoorbeeld 's zaterdags om 17.00 uur sluiten, vind ik niet meer passen bij deze tijd.'

Veel inwoners zijn blij dat de supermarkten 's avonds en in het weekend open zijn en willen dit graag zo houden. Voor andere winkels wordt meer getwijfeld hoe zinvol de extra openingstijden zijn. Hier is minder behoefte aan (m.u.v. de periode rondom Kerst/ Sinterklaas) en doordat niet alle winkels er aan mee doen is onduidelijk wie open is en is het winkelen minder gezellig. Een periodieke koopzondag zou volgens sommigen aantrekkelijker zijn, zowel voor de winkeliers als voor het publiek. Winkeliers kunnen dan ook zonder bezwaren van hun vrije dag genieten.

- 'Supermarkten open is prima. Volgens mij geen behoefte aan andere winkels open in Houten. Men gaat op zondag liever naar een grote stad.'
- 'Supermarkten open, rest van de winkels gesloten.'
- 'Levensmiddelen is handig, de rest is luxe en de vraag is of het voor kledingwinkels rendabel is om op zondag open te zijn.'

- 'Ik gun de winkeliers ook rust. Normale openingstijden doordeweeks zijn prima. Wel fijn dat supermarkten langer open zijn.'
- 'Er zijn te weinig winkels (open) om er voor je plezier te winkelen.'
- 'Eens per maand een koopzondag vind ik ook genoeg.'
- 'Kies een regeling die de winkelcentra aantrekkelijk maken. Niet de ene helft open tussen A en B, en de andere tussen C en D. Dat wordt erg ongezellig!'

2. Evaluatie ondernemers

2.1 Beleving huidige openingstijden

Als eerste is de ondernemers gevraagd open te reflecteren op hun ervaringen en mening over de verruiming van de winkeltijden die in Houten per 1 maart 2015 gelden. Ook de ondernemers die hebben meegewerkt aan het onderzoek blijken verdeeld in hun houding ten aanzien van de huidige openingstijden. De meerderheid ervaart deze (voornamelijk) als positief. Zij omschrijven de huidige situatie met termen als prima, prettig en goed. Zij zijn blij met de vrijheid die zij krijgen en ervaren ook duidelijk een meerwaarde.

- 'Erg prettig dat het kan en mag.'
- 'Als zeer prettig en een verrijking van het ondernemersklimaat.'
- 'Als winkel(centrum) merken wij hier absoluut de meerwaarde van.'

Ondernemers zien echter ook nadelen. De langere openingstijden gaan met name voor kleine ondernemers ten koste van de persoonlijke rust. Daarnaast heeft men het idee dat de ruimere openingstijden nog geen maximaal effect hebben, doordat klanten nog wegblijven en niet alle winkels meedoen. Hierdoor is de winkelsfeer niet beter geworden.

- 'Altijd goed om langer open te gaan. Nu nog bezoekers.'
- 'Als kleine ondernemer blijft het lastig om iedere zondag de winkel open te hebben, maar de omzet is fijn :-)'
- 'Omdat weinig winkels gebruik maken van de mogelijkheid om langer en op zondag open te zijn heeft het o.i. niet geleid tot een meer gezellige winkelsfeer.'

Voor een deel van de ondernemers wegen de nadelen niet op tegen de voordelen. Zij hebben nu geen rustdag meer en behalen onvoldoende extra omzet om extra personeel in te zetten. Zij maken geen gebruik van de mogelijkheden of willen liever terug naar de oude situatie.

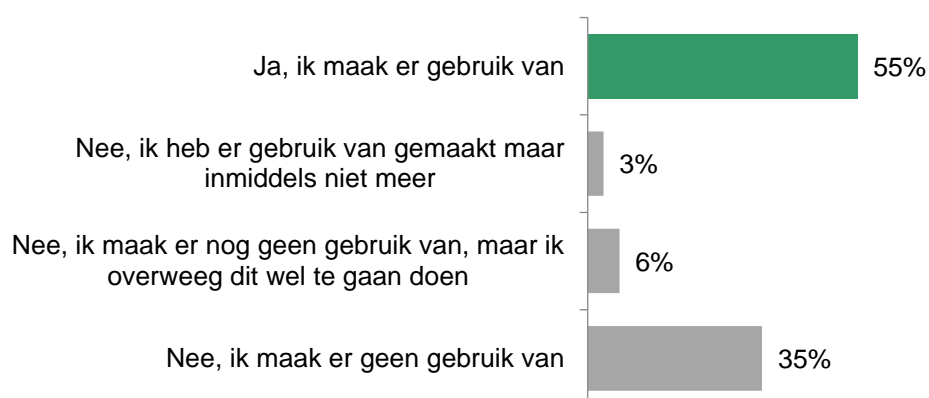
- 'Ik mis de 'rustdag' op zondag. Voor mij hoeven niet alle zondagen geopend te zijn.'
- 'Niet prettig voor de kleine zelfstandige, die onvoldoende omzet uit die verruimde openingstijden kan halen om extra personeel aan te nemen.'
- 'Negatief, niet alle winkels maken er gebruik van waardoor de consument geen duidelijk beeld krijgt wie wanneer open is.'
- 'Heeft geen nut.'

2.2 Gebruik openingstijden

Ruim de helft van de ondernemers maakt op dit moment gebruik van de mogelijkheid om de winkel vaker, langer of op andere tijden open te doen. Dit lijken iets vaker dan gemiddeld winkels te zijn met meer medewerkers (5 of meer). Eén op de drie ondernemers maakt geen gebruik van de ruimere mogelijkheden en is dit ook niet van plan. Een klein deel heeft met de nieuwe tijden geëxperimenteerd of is dit nog van plan.

Maakt u gebruik van de mogelijkheid om uw winkel vaker, langer of op andere tijden open te doen?

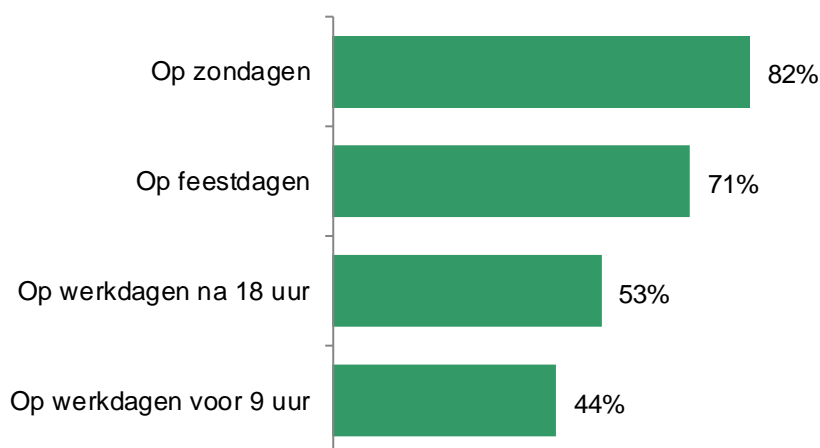
Basis = alle ondernemers (n=62)

Ondernemers die gebruik maken van de ruimere openingmogelijkheden kiezen er vaak voor om open te zijn op zon- en feestdagen. De helft van hen is ook open op werkdagen na 18.00. De mogelijkheid om op werkdagen voor 9.00 open te zijn wordt het minst gebruikt.

Op welke tijden maakt u momenteel gebruik van deze mogelijkheid ?

Basis = maakt gebruik van mogelijkheid (n=34)

Het lijken vooral de wat grotere winkels (met 5 of meer medewerkers) te zijn, die er voor kiezen om open te zijn op feestdagen. Ondernemers op Het Rond kiezen er minder vaak voor om op werkdagen voor 9.00 te openen dan andere ondernemers.

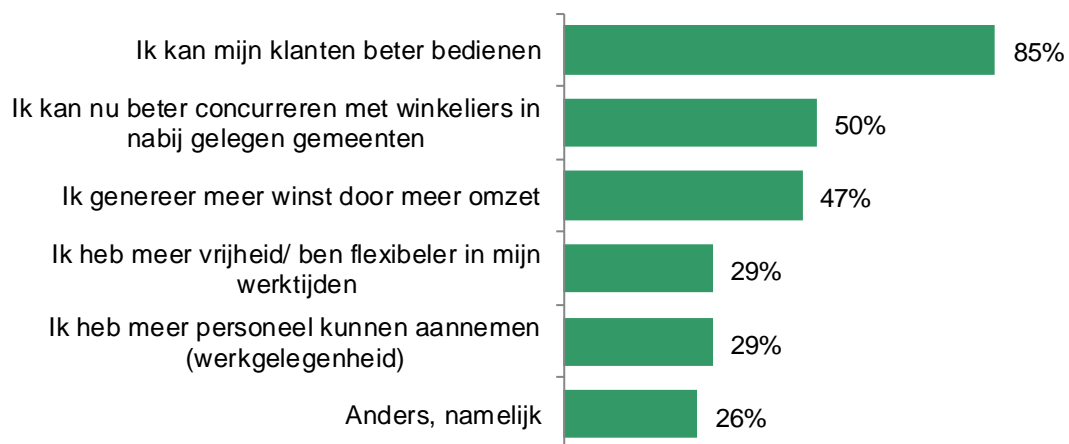
De twee ondernemers die nu geen gebruik meer maken van de verruimde openingstijden waren eerder wel open op zondag of op werkdagen na 18.00.

Ondernemers die hun winkel nu vaker en/of langer open doen, zien als belangrijkste voordeel dat zij hun klanten beter kunnen bedienen. Daarnaast maakt het de winkel ook rendabeler: de helft van de ondernemers kan nu beter concurreren met winkeliers in nabijgelegen gemeenten en genereert meer winst door extra omzet. Drie op de tien ondernemers ervaren een toename in flexibiliteit of in werkgelegenheid. Als andere voordelen van de extra openingstijden noemen ondernemers onder meer dat zij minder producten hoeven weg te doen vanwege de houdbaarheidsdatum en dat zij beter kunnen concurreren met winkels in Houten. Enkele ondernemers merken echter op dat het hen niets of te weinig oplevert.

Vooraf de grotere winkels (5 of meer medewerkers, vaak franchisers of filialen) geven vaker aan dat zij nu meer winst maken, beter kunnen concurreren en meer personeel hebben aangenomen. Kleinere winkels zien deze voordelen nauwelijks terug.

Wat levert het op om uw winkel vaker en/of langer open te doen?

Basis=maakt gebruik van mogelijkheid (n=34)

Ook de vier ondernemers die nu overwegen om vaker en/of langer open te gaan, denken hiermee allen hun klanten beter te kunnen bedienen. Twee van hen denken ook beter te kunnen concurreren met winkeliers in nabijgelegen gemeenten.

Ondernemers die geen gebruik (meer) maken van de mogelijkheid om hun winkel langer, vaker of op andere tijden op te doen noemen als belangrijkste reden hiervoor dat het hen financieel onvoldoende oplevert. De extra openingstijden leiden niet tot (voldoende) extra winst, door de hogere personeelskosten en gedeeltelijk ook doordat de omzet verschuift naar een ander moment in de week.

Eén op de vier ondernemers die zijn winkel niet vaker en/of langer opent, doet dit op principiële gronden.

Een andere reden die meerdere keren wordt genoemd om geen gebruik te maken van de ruimere openingstijden is dat het een te zware belasting is voor de ondernemers en dat zij zo nooit meer een moment van rust hebben.

Waarom maakt u geen gebruik (meer) van de mogelijkheid om uw winkel vaker, langer of op andere tijden open te doen?

Basis=maakt geen gebruik (meer) van mogelijkheid (n=24)

2.3 Advies aan de gemeente

Twee derde van de ondernemers heeft aan het eind van de vragenlijst advies gegeven aan de gemeente over de openingstijden van de winkels in Houten. Ongeveer de helft van hen geeft aan dat zij de regeling graag zo houden als deze nu is. Zij vinden het prettig om als ondernemer zelf keuzes te mogen maken ten aanzien van de openingstijden en willen niet dat hier verplichtingen voor worden opgelegd door verhuurders.

- 'Aanhouden van de regels die nu in de gemeente Houten gelden.'
- 'Gewoon lekker laten zoals het is. En laat elke ondernemer vrij in zijn/haar keuze.'
- 'Huidige regeling handhaven zonder verplichtingen die vanuit verhuurders worden opgelegd.'

De overige ondernemers verschillen met elkaar van mening. Een deel pleit er voor om de regeling te verruimen of het gebruik er van te stimuleren. Een ander deel van de ondernemers zou het juist prettig vinden als met name de koopzondagen ingeperkt of zelf afgeschaft zouden worden.

- 'Alle winkels open op zondag.'
- 'Blijven verruimen.'
- 'Stimuleer het op een manier dat meer winkels er gebruik van gaan maken.'

- 'De koopzondag tot maximaal 12 zondagen beperken.'
- 'Geef ons een dag rust. Dat is goed voor iedereen.'
- 'Houd het bij 6 dagen per week, heerlijk een dag rust en de avondopening voegt tegenwoordig ook niet meer toe in Houten.'

Bijlage 1 – Respondentenprofiel burgerpanel

De resultaten voor het burgerpanel zijn met weegfactoren gecorrigeerd. Hiermee wordt er rekening gehouden met de werkelijke verhouding naar geslacht, leeftijdscategorie en wijk binnen de totale Houtense bevolking. Onderstaande tabel geeft een overzicht van zowel de ongewogen als gewogen verhoudingen.

Profiel respondenten (n=715)		Ongewogen percentage	Gewogen percentage
Geslacht	Man	54%	49%
	Vrouw	46%	51%
	<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Leeftijd	Jonger dan 44 jaar	20%	42%
	45 t/m 54 jaar	25%	22%
	55 t/m 64 jaar	32%	19%
	65 jaar en ouder	23%	16%
	<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Wijk	Buitengebied	5%	8%
	Noord-Oost	26%	21%
	Noord-West	36%	30%
	Zuid-Oost	16%	19%
	Zuid-West	16%	20%
	<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

Bijlage 2 – Respondentenprofiel ondernemers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de samenstelling van de steekproef voor ondernemers.

Profiel respondenten (n=62)		Percentage
Locatie winkel	Het Rond	58%
	Het Oude Dorp	14%
	Castellum	14%
	De Maat	3%
	Retail Center De Meerpaal	4%
	Overig	4%
Relatie met winkel	Eigenaar / ondernemer	10%
	Ondernemer	63%
	Medewerker	21%
	Overig	6%
Aantal personen werkzaam in winkel	1-3	27%
	4-5	27%
	6-10	16%
	>11	29%
Soort winkel	Zelfstandig ondernemer	44%
	Franchise	18%
	Filiaal	32%
	Overig	6%

Bijlage 3 – Processtatistieken

Op 10 november 2017 zijn alle 1.331 leden van het Burgerpanel benaderd om deel te nemen aan het onderzoek. Het onderzoek heeft open gestaan tot en met maandag 27 november. In totaal hebben 715 burgerpanelleden deelgenomen aan het onderzoek.

Op 15 november 2017 zijn 132 winkels benaderd om mee te werken aan het ondernemersonderzoek. Zij konden de vragenlijst invullen t/m 29 november 2017. In totaal hebben 62 ondernemers deelgenomen aan dit onderzoek.

Onderstaande tabel geeft de responsgegevens weer van beide groepen.

	Burgerpanel	Ondernemers
Uitnodigingen verstuurd	1.331	132
Enquêtes voltooid	715 (54%)	62 (47%)
Gemiddelde invultijd	5 min.	4 min.
Betrouwbaarheidsinterval	95%	95%
Maximale foutmarge	3,4%	9,1%

Bijlage 4 – Vragenlijst burgerpanel

Winkeltijden

In de gemeente Houten geldt sinds 1 maart 2015 een algehele vrijstelling voor de winkeltijden. Dat houdt in dat de winkels in de gemeente Houten in het algemeen geopend mogen zijn:

- op werkdagen (gehele dag);
- op zondagen;
- op feestdagen.

Het is niet nodig om ontheffing aan te vragen voor een winkelopstelling tijdens deze vrijgestelde dagen/tijden.

De nieuwe winkeltijden gelden nu ruim tweeënhalf jaar. De gemeente wil graag weten hoe inwoners de huidige openingstijden ervaren.

1. Hoe ervaart u de verruiming van de winkeltijden die in Houten per 1 maart 2015 gelden?

- Weet niet/ geen mening

2. Hoe vaak deed u de afgelopen 12 maanden inkopen op zondag in Houten?

Toelichting: Hiermee bedoelen we zowel dagelijkse boodschappen in bijvoorbeeld een supermarkt als aankopen in een andere winkel zoals kleding, elektronica, speelgoed, etc.

- Wekelijks
 Eén keer in de twee weken
 Maandelijks
 4 t/m 11 keer per jaar
 1 t/m 3 keer per jaar
 (vrijwel) nooit

[Indien vraag 2 = 1 t/m 5]

3. Als u op zondag inkopen doet in Houten, wat koopt u dan meestal? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik doe dan de dagelijkse boodschappen voor de hele week
 Ik doe dan de dagelijkse boodschappen voor die dag (bijvoorbeeld voor het avondeten)
 Ik doe dan vooral losse / vergeten dagelijkse boodschappen, zoals bijvoorbeeld een pak melk, wc papier, vers brood of een pak koffie
 Ik koop dan wat versnaperingen (zoals chips, snoep of alcohol)
 Ik koop dan andere zaken dan de dagelijkse boodschappen, bijvoorbeeld: kleding, elektronica, speelgoed, etc.
 Weet niet/ geen mening

4. Wilt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen:

[Vaste volgorde, niet random]

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet eens/ niet oneens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/ geen mening
a. Ik zou het fijn vinden als er meer winkels doordeweeks langer (na 18:00) open zijn in Houten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Ik zou het fijn vinden als er meer winkels op zondag open zijn in Houten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Ik vind het prettig dat er levensmiddelenwinkels/ supermarkten open zijn op zondag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Ik vind het prettig dat er ook andere winkels dan supermarkten en levensmiddelenwinkels open zijn op zondag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Ik heb liever dat winkeliers kiezen om bijvoorbeeld open te zijn van 11:00 t/m 20:00 dan van 9:00 t/m 18:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. Van mij zouden de winkels op maandagochtend en dinsdagochtend dicht mogen zijn als winkeliers daarvoor in de plaats kiezen om op zondag open te zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g. Ik vind het onduidelijk welke winkels wel of niet open zijn op zondag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Als u de gemeente mag adviseren, wat wilt u dan meegeven als het dit onderwerp betreft?

Weet niet/ geen mening

Bijlage 5 – Vragenlijst ondernemers

Evaluatie verruiming winkeltijden

In de gemeente Houten geldt sinds 1 maart 2015 een algehele vrijstelling voor de winkeltijden. Dat houdt in dat de winkels in de gemeente Houten in het algemeen geopend mogen zijn:

- op werkdagen (gehele dag);
- op zondagen;
- op feestdagen.

Het is niet nodig om ontheffing aan te vragen voor een winkelopenstelling tijdens deze vrijgestelde dagen/tijden. De precieze regels zijn te vinden in de [Verordening Winkeltijden Gemeente Houten](#).

De nieuwe winkeltijden gelden nu ruim tweeënhalf jaar. De gemeente wil graag weten hoe de winkeliers de huidige openingstijden ervaren.

1. Hoe ervaart u de verruiming van de winkeltijden die in Houten per 1 maart 2015 gelden?

- Weet niet/ geen mening

- 1b. Heeft uw winkel meerdere filialen in Houten?

- Ja
 Nee

Indien ja -> Wij willen u vragen deze vragenlijst in te vullen voor de vestiging waar u leiding aan geeft of waar u werkt. Indien u leiding geeft aan meerdere filialen wilt u dan de vragen beantwoorden voor het filiaal dat het meest uitgebreid gebruik maakt van de vrijgestelde dagen/tijden. Wanneer de verschillende vestigingen een gelijke openstelling kennen, vult u dan de vragenlijst in voor de voor u belangrijkste vestiging.

2. Heeft u in de afgelopen periode, sinds 1 maart 2015, gebruik gemaakt van de mogelijkheid om uw winkel vaker, langer of op andere tijden open te doen?

- Ja, ik maak er gebruik van
 Nee, ik heb er gebruik van gemaakt maar inmiddels niet meer
 Nee, ik maak er geen gebruik van
 Nee, ik maak er nog geen gebruik van, maar ik overweeg dit wel te gaan doen

[Indien vraag 2 = 1]

3. Op welke tijden maakt u momenteel gebruik van de mogelijkheid om uw winkel vaker, langer of op andere momenten open te doen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Op werkdagen na 18 uur
- Op werkdagen voor 9 uur
- Op zondagen
- Op feestdagen

[Indien vraag 2 = 2]

4. U gaf aan gebruik te hebben gemaakt van de mogelijkheid om uw winkel vaker, langer of op andere momenten open te doen. Maar dat doet u nu niet meer. Op welke tijden maakte u gebruik van deze mogelijkheid?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Op werkdagen na 18 uur
- Op werkdagen voor 9 uur
- Op zondagen
- Op feestdagen

[Indien vraag 2 = 1]

5. Kunt u aangeven wat het u oplevert om uw winkel vaker en/of langer open te doen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik genereer meer winst door meer omzet
- Ik kan mijn klanten beter bedienen
- Ik heb meer vrijheid/ ben flexibeler in mijn werktijden
- Ik heb meer personeel kunnen aannemen (werkgelegenheid)
- Ik kan nu beter concurreren met winkeliers in nabij gelegen gemeenten
- Anders, namelijk...

[Indien vraag 2 = 4]

6. Kunt u aangeven wat u denkt dat het oplevert wanneer u uw winkel vaker en/of langer open doet?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik genereer dan meer winst door meer omzet
- Ik kan mijn klanten dan beter bedienen
- Ik heb dan meer vrijheid/ ben flexibeler in mijn werktijden
- Ik kan dan meer personeel aannemen (werkgelegenheid)
- Ik kan dan beter concurreren met winkeliers in nabij gelegen gemeenten
- Anders, namelijk...

[Indien vraag 2 = 2 of 3]

7. Waarom maakt u geen gebruik (meer) van de mogelijkheid om uw winkel vaker, langer of op andere tijden open te doen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Het leidt niet tot (voldoende) extra winst door meer omzet
- Biedt voor klanten weinig voordelen
- Het gaat teveel ten koste van de omzet op andere dagen/ momenten in de week
- Het leidt tot te hoge personeelskosten
- Ik ben principieel tegen zondagsopenstelling (voor zondagsrust)
- Anders, namelijk...

8. Als u de gemeente mag adviseren, wat wilt u dan meegeven wat betreft dit onderwerp?

- Weet niet/ geen mening

Achtergrondvragen

Tot slot volgen er nu nog enige achtergrondvragen.

9. Waar is uw winkel (filiaal) gevestigd?

- Het Rond
- Het Oude Dorp
- Castellum
- De Maat
- Retail Center De Meerpaal
- Overig, namelijk:.....

10. In welke relatie staat u tot de winkel?

- Eigenaar van het pand en als ondernemer werkzaam in de winkel
- Als ondernemer werkzaam in de winkel
- Als medewerker werkzaam in de winkel
- Overig, namelijk:.....

11. Hoeveel personen werken er in uw winkel in Houten? personen (inclusief u zelf).

Toelichting: Bij meerdere filialen in Houten graag invullen voor de vestiging waar uw antwoorden betrekking op hebben.

12. Wat voor winkel heeft u?

- Winkel gerund door zelfstandig ondernemer
- Franchise
- Filiaal
- Overig, namelijk.....

Hartelijk dank voor uw deelname aan dit onderzoek!